

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZP ISKRA — INDUSTRIJE ZA ELEKTROMECHANIKO, TELEKOMUNIKACIJE, ELEKTRONIKO, AVTOMATIKO IN ELEMENTE, KRANJ

Razširjeni kolegij o vplivu devalvacije dinarja na združeno podjetje

Razširjeni kolegij generalnega direktorja je 4. t. m. obširneje razpravljal o vplivu in posledicah devalvacije dinarja v delovnih organizacijah združenega podjetja Iskra. Po uvodnih besedah generalnega direktorja je njegov svetnik Sveto Kobal članom razširjenega kolegija najprej pojasnil nekatere vzroke, ki so privedli do devalvacije dinarja in ukrepe, ki so že ali pa še bodo sprejeti v zvezi z devalvacijo. Tu je zlasti poudaril nekatere nove predpise in določila, ki jih je zvezna skupščina že sprejela v zvezi z izvozom, uvozom in spremembami v sistemu carinskih vprašanj.

V nadaljevanju sta direktor finančno-računovodskega področja ZP Edo Delopst in ing. Ljuban Artič iz Iskra Commerce zbrane seznanila z grobo oceno posledic, ki jih za naše delovne organizacije prinašajo devalvacija dinarja in nadaljnji ukrepi za stabilizacijo našega gospodarstva, ki bodo devalvaciji še sledili. Ta ocena je bila glede na stanje le nekaj dni po devalvaciji dinarja zares groba, saj vseh posledic tega bolečega ukrepa v tako kratkem času tudi ni mogoče vsestransko zajeti. Kljub temu pa je razširjeni kolegij slišal, da po tej grobi oceni, izhajajoč iz osnov, ki za leto predvidevajo 20 milijonov dolarjev izvoza Iskre in 22 milijonov dolarjev uvoza reprodukcijskega materiala, lahko računamo v ZP Iskra, da se bodo naši stroški na ta račun povečali za okrog 3,5 milijarde starih dinarjev, kar je nedvomno dovolj velik znesek, ki bo terjal v naših delovnih organizacijah vsestranske napore in prizadevanja za boljše gospodarjenje.

Na povabilo generalnega direktorja ZP Vladimira Logarja so nato v razpravi prisotni direktorji drug za drugim govorili o tem, kako kaže, da bo devalvacija in ostali predpisi, ki ji bodo še sledili, vplivali na gospodarjenje v posamezni naši delovni organizaciji ZP. Razprava je pokazala, da bodo mnoge naše organizacije letos imele precejšnje težave, saj vemo, da večina le-teh za svojo proizvodnjo porabi več uvoženega reprodukcijskega materiala, zlasti s konvertibilnega področja, kot pa svojih izdelkov izvozijo v dežele s trdno valuto. Treba bi bilo naš uvoz, kolikor je to pač mogoče, omejiti na najnujnejše materiale, kakršnih ni dobiti doma, ali na vzhodnih tržiščih, vse napore

(Dalje na 3. strani)

V torek, 9. februarja so obiskali Iskro vojaški atašeji, akreditirani v Jugoslaviji. V razgovoru so jim predstavniki podjetja tolmačili organizacijo združenega podjetja in posameznih organizacij v sklopu ZP, nakar so si gostje ogledali proizvodnjo v kranjski tovarni

Sindikalni odbor ZP Iskra Zvezi sindikatov

Predsedstvo sindikalne organizacije Združenega podjetja ISKRA Kranj je na svojem zadnjem sestanku obravnavalo nove ukrepe Zveznega izvršnega sveta v smeri stabilizacije našega gospodarstva. Zlasti je obravnavalo ukrep o devalvaciji dinarja in posledice, ki lahko v zvezi z devalvacijo nastanejo in to ne samo za delovne organizacije, ampak tudi za delovnega človeka. Seznanjeno je bilo tudi s stališči Zveze sindikatov Jugoslavije ob devalvaciji dinarja.

Predsedstvo sindikalne organizacije Združenega podjetja v celoti podpira stališča Zveze sindikatov Jugoslavije v zvezi z zadnjimi ukrepi glede stabilizacije gospodarstva. Pri tem pa ima določene pomisleke, zlasti na nadaljnje ukrepe, ki sledijo predvsem iz ukrepa devalvacije dinarja.

Seja predsedstva sindikatov Jugoslavije o podražitvah

Predsedstvo sindikatov Jugoslavije je 8. t. m. razpravljalo o predlogih za podražitev električne energije, naftnih derivatov, PTT storitev in železniških prevozov. Razprave o predlaganih podražitvah so bile obširne, saj so udeleženci z vseh zornih kotov problematiko teh dejavnosti skušali prikazati tako, da bi predsedstvo na tej osnovi lahko dalo svoj pristanek, ali pa se izreklo proti. Kljub pričakovanju takega ali takega odgovora pa je razprava rodila edini sklep, naj bi o predvidenih podražitvah oziroma novih cenah odločil ZIS sam. Prevladovalo pa je mnenje, naj ne bi v borbi za stabilizacijo našega gospodarstva bila dana kakršna koli privilegija, pač pa naj bi bile gospodarske panoge v vseh pogledih v enakopravnem položaju, prizadevati pa bi se morali, da bi jugoslovanske cene postopno približali pariteti svetovnih cen.

Nadalje je bilo na seji ugotovljeno, da je nesmiselno pričakovati, da glede na prihodnje gibanje cen ne bi bil prizadet standard delovnih ljudi. Do tega bo moralo priti, vendar se bodo sindikati zavzemali za to, da ne bo prizadeta življenjska raven zlasti tistih proizvajalcev, ki prejema najnižje osebne dohodke. Temu bo treba pri regulaciji cen posvetiti vso pozornost in temeljito pretehtati upravičenost zahtev po zviševanju cen.

Po mnenju predsedstva sindikalne organizacije Združenega podjetja ISKRA bo moral Zvezni izvršni svet biti predvsem pazljiv pri nadaljnjih ukrepih glede sprostitve cen. Med delavci obstaja bojazen, da bo devalvacija dinarja povzročila velik skok, večji kot je ekonomsko utemeljen, zlasti pri določenih cenah repromateriala, kar bo znatno zmanjšalo dohodek v predelovalni industriji. Predvsem pa izraža predsedstvo bojazen, da bodo znatno poskočile tudi cene tistim artiklom, ki so osnovni za življenje delovnih ljudi. Resno se bojimo, da Zveznemu izvršnemu svetu, zaradi zunanjih pritiskov in interesov, ne bo uspelo zadržati življenjski standard delovnim ljudem in obstaja resna bojazen, da bo v letu 1971 padel standard delavcem, zlasti pa tistim z

nizkimi osebnimi dohodki. V Združenem podjetju ISKRA je 12 % delavcev, od skupnega števila preko 15.000 zaposlenih, ki imajo nižje osebne dohodke od 800.— din.

Ko je predsedstvo sindikalne organizacije Združenega podjetja ISKRA vse to preučevalo, se je odločilo, da opozori Republiški svet Zveze sindikatov Jugoslavije na resnost tega problema. Poslabšanje življenjskega standarda delovnih ljudi, zlasti tistih z nizkimi oseb. dohodki, bi lahko imelo tudi določene politične posledice, katere bi sindikalna organizacija podjetja, v kolikor bi nastale v Združenem podjetju ISKRA, le težko obvladala. Zato opozarjamo že vnaprej Republiško zvezo sindikatov Slovenije, da prek Centralnega sveta Zveze Sindikatov Jugoslavije ponovno opozorijo Zvezni izvršni svet na realno situacijo v delovnih kolektivih, ki ni najbolj rožnata. V kolektivih obstaja določen strah v smeri poslabšanja življenjskega standarda, zaradi česar so možni tudi ev. politični konflikti.

Poleg naštetega pa se, vsaj kar se nanaša na Združeno podjetje ISKRA, resno bojimo odliva kvalificirane in visokokvalificirane delovne sile. Možnosti zaslužka tem ljudem z devalvacijo dinarja v dinarski vrednosti se bodo z delom v tujini znatno povečale. Sama delovna organizacija ISKRA bo glede na povečanje stroškov poslovanja, ki je nastalo z devalvacijo dinarja, s povečanjem cen določenim surovinam, repromaterialu, stroške poslovanja še večalo in tako zmanjšalo dohodek. Nesporno bo imelo vse to za posledico tudi povečanje nelikvidnosti, ki je že itak znatna v našem gospodarstvu in ki bo ponovno lahko ohromila proizvodnjo,

odnosno v nekaterih primerih povzročila celo zastoje.

Prav tako bi predsedstvo sindikalne organizacije Združenega podjetja še posebej opozorilo, da se Republiški svet za Slovenijo in Svet zveze sindikatov Jugoslavije dosledno borita ob spremembah in dopolnitvah našega družbeno-političnega sistema za enotnost jugoslovanskega tržišča, katerega je treba ekonomsko in pravno regulirati, kršilce pa, ne glede na položaj klicati na odgovornost. Odstopanja od uresničevanja tega načela imajo lahko zelo daljnosežne posledice za celo vrsto delovnih organizacij.

Veliko je bilo tudi od pristojnih organov obljub o razbremenitvi gospodarstva, vendar pa nekimi posebnimi rezultati ni. Zato bi morali pristojni zvezni organi z vsemi razpoložljivimi sredstvi uresničevati to načelo, sicer bo to izzvenelo le kot demagoška parola, in povzročilo pri delovnih ljudeh nezadovoljstvo.

Predsedstvo sindikalne organizacije Združenega podjetja ISKRA smatra, da bo Republiški svet za Slovenijo to opozorilo vzel v obravnavo in ga tudi posređoval Centralnemu svetu Zveze sindikatov Jugoslavije. Sindikalna organizacija v Združenem podjetju ISKRA se bo znotraj podjetja dosledno borila za izvajanje stabilizacijskih ukrepov, podpirala republiške in zvezne organe sindikatov v tej borbi. Tudi sama se bo borila za izboljšanje notranje organizacije z dvigom produktivnosti in čimbolj ekonomičnim poslovanjem, da vsaj življenjski standard delovnih ljudi pri nas ne bo padel, vendar pa smo včasih nemočni zaradi zunanjih ukrepov.

Predsednik
sindikalne organizacije ZP:
Jože ČEBELA

Stane Kavčič o stabilizacijskih ukrepih

Izvilleki iz pogovora z novinarjem »Dela«

Iz sobotnega dnevnika »Dela« povzemamo izvleček iz pogovora, ki ga je predsednik izvršnega sveta Slovenije imel z novinarjem. Glede na obsežnost tega intervjuja se v izvlečku omejujemo le na tisti del, v katerem predsednik Kavčič odgovarja na vprašanja o vplivu stabilizacijskih ukrepov na naše gospodarstvo.

Na vprašanje v čem in če sploh republika namerava pomagati podjetjem, ki bi se v nekaterih industrijskih panogah po devalvaciji dinarja znašla v težkem položaju, ko svoje proizvodnje ne bi mogla preusmeriti, si najti novih tržišč, ali kakor koli rešiti svojega nadaljnjega obstoja, je predsednik Stane Kavčič odgovoril:

Predvsem je zelo težko dati splošen odgovor, zato ker je skoraj v vsaki gospodarski organizaciji, in to celo znotraj iste panoge, položaj zelo različen. Tudi vzroki za to so različni, od nesposobnosti vodstva do neenakopravnosti položaja, oz. diskriminacije zaradi splošnih državnih ukrepov. Vse to nas torej navaja k natančni in konkretni analizi. Sele na podlagi le-te bodo možne in potrebne odločitve, oz. pomoč republike, če že o njej govorimo. Ta naša pomoč pa bi morala biti zelo različna. Na primer: nekaterim spremeniti obveznosti, drugim priskrbeti kredit ali podaljšati rok za odplačevanje dolgov, tretjim predlagati, da zamenjajo vodstvo in četrtim reči, da naj se mirno razidejo, ker taki, kakršni so, nimajo bodočnosti. Vsak naj bi torej dobil natančno tisto, kar zasluži. Niti samo strogi principi ali vzvišenost nad konkretnimi razmerami, v katerih se je znašla kaka gospodarska organizacija, ne pridejo v poštev, še manj pa samo popuščanje, sentimentalnost ali celo demagogija. Seveda je mnogo lažje postaviti načela, kot pa potem v praksi ukrepati s pravilnim občutkom za položaj in razmere, zlasti še, če so materialne možnosti republike zelo omejene in določene. Trudili se bomo torej, da čimveč stori-mo v tem okviru in na način, ki smo ga tu zarisali.

Franc Popit v »Avtoelektriki«

Nova Gorica, 9. februarja. — Našo tovarno avtoelektričnih izdelkov v Novi Gorici je danes obiskal predsednik CK ZKS Franc Popit. Ob tej priložnosti si je ogledal proizvodnjo, predstavniki tovarne pa so ga seznanili s proizvodnimi rezultati in problemi. Obisk v našo novogoriško tovarno je Franc Popit opravil v okviru svojega obiska v Novi Gorici, kjer se je s političnimi delavci pogovarjal o aktualnih vprašanjih.

Odgovor Staneta Kavčiča na vprašanje, ali meni, da se bodo v vseh republikah dovolj energično uprli pritiskom za zviševanje cen po devalvaciji, je bil naslednji:

Tu ni kaj početi s samim prepričevanjem. Počakajmo, pa bomo videli. Generalno dogovarjanje in odločanje glede politike cen pa mora biti stvar organov federacije. To je eden osnovnih temeljev enotnega tržišča. Bojim pa se posameznih odstopanj in neuskkljenih odločitev. Zato je naša pobuda, da bi vendar izdelali vsaj približen program glede politike cen, da ne bi odločali od danes do jutri.

Kako se bomo uspeli upirati pritiskom vseh tistih, ki bodo poslovne izgube poskušali odpravljati z divjim zviševanjem cen? Ali bomo morda tokrat bolj vztrajali pri tistem, kar z reformo 1965 ni uspelo — da bomo namreč kljub vsem hudim pretresom in odporom primerno preusmerili naše gospodarstvo?

Druge poti ni, če želimo kaj resnega doseči s stabilizacijo in, če se želimo izogniti ne samo gospodarskim zastojem, ampak tudi raznim političnim in socialnim pretresom ali celo spopadom. Z reformo, ki smo jo začeli 1965 smo marsikaj dosegli, nismo pa uspeli v celoti. Če danes gledam nazaj, bi rekel, da so bili nekateri cilji postavljeni previsoko, v mnogočem pa smo bili tudi preveč omahljivi, premalo odločni in premočrtni. Z bolj sposobnim gospodarstvom kot 1965, z gospodarstvom, ki prenese marsikaj, z višjim življenjskim standardom kot 1. 1965 in obogateni z marsikaterimi razveseljivimi in tudi grenkimi izkušnjami ter obloženi s pomembnimi deficiti — notranjimi in zunanji — gremo zdaj v nov zalet, v nov boj, v novo reformo in bitko. Stabilizacija je samo drugo ime za tretjo reformo. In kaj nam drugega preostane? Malodušje, panika, beg, umik, nerganje, jok, kesanje — vse to je človeško in razumljivo. Toda če bi se predali malodušju ali če bi celo obupovali, ne bi bilo zaradi tega niti enega kosa kruha več. Samo poslabšali bi si položaj. Zato se moramo obrniti k domači hiši. Stalno večati moč našega gospodarstva, njegovo konkurenčno sposobnost, čimbolj racionalno gospodariti in ukrepati vse povsod v našem lastnem interesu. Na podlagi take orientacije in politike v naši republiki pa potem lahko tudi v organih federacije odločno zahtevamo sled-

nost pri stabilizaciji in družbeni reformi. Že slišim ugovor, da ni gotovo, da bodo vsi tako ravnali in, da nam zato ne bo uspelo. Povsod bodo taki, ki bi se radi pretihotapili skozi to devalvacijo in stabilizacijo. In povsod bo mnogo takih, ki si bodo prizadevali, da nam uspe. Kljub vsemu nam računi kažejo in zavest govori, da je najbolj perspektivno in ustvarjalno biti med njimi in z njimi. Ti-hotapstvo pa nas vodi z dežja pod kap.

Na vprašanje, kako gleda na boj proti vsem oblikam monopolnega dogovarjanja o cenah, na boj zoper monopolistične dobičke na breme potrošnikov, glede na vsklajevanje cen po devalvaciji, je predsednik Kavčič dejal:

S tem vprašanjem ste dregnili v široko klaviaturo gospodarsko-političnih odnosov. Obširneje bo o tem govora na 18. CK ZKS, kjer se bodo slovenski komunisti dogovorili za skupno politično in ideološko akcijo v tem obdobju. Taka politična orientacija in zavzetost slovenskih komunistov bo izredno važen pozitiven in tudi neobhoden činitelj, da bi lahko uspešno previharili viharje in izvršili naloge, ki nas letos čakajo. Zato se bomo tu omejil samo na nekatere vidike politike cen in tržišča.

Verjetno so nekatere spremembe sedaj neizogibne. Vendar bi bilo politično nevarno obljubljeni preveliko in prehitro liberalizacijo cen, mislim, pa, da je nekaj tega pričakovanja v zraku. Vsi bi namreč radi kot proizvajalci z višjimi cenami prebrodili tegobe stabilizacije in devalvacije, hkrati pa seveda kot potrošniki (in vsi smo eno in drugo v isti osebi) strašno zabavljajo čez vsak najmanjši premik cen. To protislovje politično v tem trenutku ne obvladujemo. In tudi blagovno in materialno nismo v položaju, da bi lahko cenam prižgali zeleno luč. Zato ni druge poti kot administrativno držati cene vse dotlej, dokler se ne vzpostavi večje ravnotežje med denarjem in blagom, ki je na trgu. Sedaj je še vedno blaga premalo ali denarja preveč.

Zato moramo povečati naše devizne rezerve in zmanjšati trgovinski deficit. Moramo razdeliti deficite organov federacije na republike ter počakati, da republike dobijo in najdejo pota, načine in sredstva, da to negativno dedičino plačajo.

Vzeti moramo vse možnosti organom federacije, da bi delali nove dolgove. Potrebno bo zelo zmanjšati dosedANJI obseg emisije. Poslovati in gospodariti tako, da letos kljub manjši emisiji povečamo proizvodnjo vsaj za 5%. Sprejeti in uresničiti po vseh republikah tak ali drugačen način, oz. sistem usmer-

janja in obvladovanja politike delive osebnih dohodkov. Povečati državne in materialne rezerve z nekaterimi najbolj deficitarnimi artikli. Uzakoniti tak sistem investiranja, da vsakdo, kdor investira, nima pa za to denarja, odgovarja ne samo moralno-politično, ampak tudi kazensko.

Izpopolniti naš sistem blagovno denarnih odnosov tako, da vsakdo, ki pod določenimi pogoji naroči in prejme blago, katerega pa ni plačal v dogovorjenem roku, gre v zapor za daljšo dobo (v zapor bi, po mojem mnenju morale iti tiste odgovorne osebe, ki so na podlagi samoupravnih aktov ali splošno državnih predpisov pooblaščen, da v imenu delovne organizacije

sklepajo in podpisujejo take pogodbe). V tem pogledu torej docela strinjam s stališčem tov. Bojanica, predsednika IS SR Srbije. Kapitulizem je tu zelo radikalen, ne samo v materialnih, ampak tudi v kazenskih sankcijah. Ne vidim razlogov, zakaj bi mi morali biti tako liberalni da sklenjene pogodbe v vsakdanjem blagovno-tržnem odnosu zelo malo ali celo nič ne pomenijo. Vsi ti ukrepi ustvarjajo stabilnost in potrebuje pogoje tudi za likvidnost gospodarskih organizacij, ki bi približno v tej smeri energično in dosledno do jeseň marsikaj spremenili, potem bi lahko začeli dvigati administrativne sponde s cen, ki lahko bi prepustili tržišču, da reče in napravi svoje.

Iz razgovora s predsednik

Mitja Ribičič je v pogovoru z dopisnikom »Dela« dejal, da nas vsi časopisni, strokovni in politični komentari opozarjajo na problematiko cen. Pravilno opozarjajo, da se moramo vsi opreti na notranje rezerve, se oprijeti varčevanja in realne porabe, ne da bi urejali probleme reprodukcije tako, da bi vgrajevali svoje razvojne programe v cene. Zanimivo je, da ti pritiski zdaj niso najmočnejši v tistih gospodarskih strukturah, ki so z devalvacijo najbolj prizadete in, kjer je socialni položaj delovnih ljudi manj ugoden. Na povišanje cen najbolj pritiskajo v organizacijah in panogah, ki hočejo z višjimi cenami zagotoviti sredstva za uresničevanje investicijskih programov, nekatere med temi organizacijami in panogami pa so po osebnih dohodkih pri vrhu lestvice. Tu so potem še regionalni interesi in računi o tem koliko kdo izgubi, koliko pa kdo dobi, o prelivanju sredstev z nizkimi cenami, regionalni investicijski programi itd.

Na vprašanje kakšno stališče bo ZIS zavzel pri določenju cen in pri kljubovanju pritiskom je predsednik Ribičič dejal: ZIS je javno in jasno razložil svoja stališča v skladu s cilji gospodarske politike za 1971. Ne bomo privolili v to, da bodo probleme, nastale pri spremembi tečaja valute, urejevali tako, da bi račune predlagali ZIS. Te dni so nam predložili zahtevo za zvišanje cen, ne da bi hkrati omogočili vpogled družbenih faktorjev v argumentacijo in dokumentacijo teh zahtev. Vsakdo mora jasno in javno soočiti svoje koristi s koristmi celotnega gospodarstva, s potrošniki, zaradi katerih je tu.

ZIS se je načelno strinjal s tem, da bi bilo treba korigirati cene nekaterih izdelkov in storitev, hkrati je pa tudi določil pogoje, pod katerimi bi te cene korigirali. Nujno je, da se zavoljo omiljenja prej nastalih nesorazmerij nekatere cene spremenijo, n. pr. da se nova cena premoga vgradi v ceno toka ali povečana cena uvožene surove nafte v domače cene njenih derivatov.

ZIS se je pri tem izrekel za postopno spreminjanje cen, ne enkrat, marveč v etapah kot naj gre postopno tudi celoten proces odtaljevanja cen in njihovega prilagajanja novim razmeram. Tretje načelo je, da strogo prilagajamo možnosti gospodarstva tem spremembam. Glavni pogoj za to je, da pospešimo proces razbremenitve gospodarstva.

Zdaj federacija ni več glavni faktor v procesu razbremenjevanja gospodarstva. Politični dejavniki v federaciji so se odločili za politiko razbremenjevanja in to dokazujejo s konkretnimi ukrepi. Kaže pa se pojav, da se ta proces zavira na drugih ravneh, v družbenopolitičnih skupnostih, a tudi če se odpor proti razbremenjevanju gospodarstva poraja v federaciji, je to rezultat pritiska iz teh krogov.

Vse delovne organizacije in družbeno-politične skupnosti naj bi proučile svoje poslovanje, politiko dohodka, investicijske programe in izkoriščanje notranjih rezerv, oz. naj bi imele svoj lastni stabilizacijski program. Če ne upoštevamo teh elementov, se za stabilizacijo ne moremo uspešno borovati. Smo namreč še vedno v bitki proti inflaciji, katere vzroki še niso izkoreninjeni. Tako kot prej so tudi zdaj aktualni razlogi za polemiko, ki se je razvila, ko smo pripravljali devalvacijo in naše vztrajanje pri tem, da je devalvacija samo eden od faktorjev stabilizacijskega programa.

Mitja Ribičič je nadalje dejal, da smo zdaj v položaju, ko se začena bitka za uresničevanje resolucije zvezne skupščine glede cen. Če bi sprejeli zahteve za zvišanje cen, ki so jih doslej predložili ZIS, bi to pomenilo, da bi se učinek devalvacije pri prici znižal za kakih 60%.

Nič manj pomembna ni bitka v politiki dohodka. Opravka imamo s pojavi nespoštovanja splošnega družbenega

Pismo Izvršnemu svetu skupščine SRS

Vodstvo sindikalne organizacije in vodstvo ZP ISKRA KRANJ ugotavljata, da so proizvodne organizacije v sestavi ZP ISKRA KRANJ sprejetej Zakona o začasnih ukrepih na področju ugotavljanja sredstev za izplačevanje osebnih dohodkov v delovnih in drugih organizacijah, izredno prizadete, ker ne morejo uveljavljati svoje politike nagrajevanja v cilju povečanja produktivnosti s stimulativnejšim načinom nagrajevanja.

Proizvodne organizacije v sestavi ZP ISKRA KRANJ

so v letu 1962 pričele z rekonstrukcijo, ki bi morala biti po planu zaključena 1967, vendar je bila dejansko zaključena šele ob koncu leta 1969. Razlog zakasnitve je bil predvsem v tem, da banka, ki je odobrila kredit, ni imela na razpolago zadostnih likvidnih denarnih sredstev, v letu 1965 pa se je začela gospodarska reforma, zato je bilo potrebno izdelati vrsto rebalansov investicij. Proizvodne organizacije v sestavi ZP ISKRA KRANJ so v času rekonstrukcije vlagale veliko svo-

jih sredstev v razširjeno reprodukcijo, poleg tega pa so odplačevale visoke anuitete, zato niso bile v stanju slediti oziroma zagotoviti ustreznih OD svojim delavcem. Tako je bila večina proiz-

vodnih organizacij ZP Iskra Kranj stalno pod republiškim povprečjem OD v gospodarstvu.

Po letih je bilo stanje naslednje:

Leto	St. proizv. organizacij ZP	St. proizv. org. ZP Iskra z povp. OD pod rep. pov.	% org. ZP
1965	13	13	100
1966	13	11	85
1967	13	10	77
1968	14	9	64
1969	14	11	79
1970	14	9	64

Zaradi nizkih OD so proizvodne organizacije imele tudi veliko fluktuacijo zaposlenih in to predvsem strokovnih delavcev. V letu 1969 je ZP Iskra v celoti uspela pridobiti samo enega visoko strokovnega delavca več kot jih je imela v letu 1968, kljub temu, da je zaposlila 40 svojih študentov. Nezadostno število strokovnih delavcev pa povzroča težave pri intenziviranju proizvodnje. Se en podatek, ki nazorno dokazuje razpoloženje predvsem strokovnih kadrov v ZP Iskra. Organizacijsko kadrovske področje je v septembru mesecu 1970 izvedlo anketo med visoko in višje strokovnimi kadri, s katero je želelo ugotoviti intenzivnost in koriščenost delovnega časa, delovno zadovoljstvo in vzroke odhajanja teh kadrov. Anketa je pokazala, da od 567 anketiranih delavcev 353 ali 61,9% navaja kot glavni vzrok odhoda strokovnih kadrov iz ZP Iskra nizke OD, od teh pa jih 109 ali 19,1% dejansko namerava zapustiti ZP Iskra prav zaradi navedenega vzroka. Enako stanje kot pri visokostrokovnem kadru je pri poklicnih delavcih.

Poleg tega so delovni kolektivi mladi, delavci bi glede na strokovno izpopolnjevanje po končani pripravniški dobi in končanem priučevanju v skladu z določili pravilnikov dosegli normalne rezultate dela in seveda s tem tudi zviševali osebne dohodke. Tako je bilo npr. v Elektromehaniki sprejetih od 5276 (stanje 31. 12. 1970), v 1970. letu 667 ali 12,6% novih delavcev, od katerih je bilo 615 na priučevanju, 52 pa je bilo pripravnikov. Vsi ti delavci bodo v letu 1971 dosegli že normalne rezultate dela in analogno prejemale tudi normalne osebne dohodke.

Organizacije Iskre so sledile predlogu sindikatov za zvišanje minimalnih OD, ki so bili izredno nizki; navedemo naj, da je imelo v zadnjih dveh mesecih 1970. leta — 12% članov kolektiva OD nižje od 800 N din. Te dohodke je zato nujno zvišati za več kot 11%, saj je med delavci mnogo mater-samo-hranilk, mladih ljudi, ki jim sedanji OD ne zagotavljajo

ustreznega življenjskega minimuma.

Pri proizvodnih organizacijah je problem tudi pri prekoračevanju norm, ki delavcem zagotavljajo velik del dohodka in bo šlo preseganje norm in izplačilo v zvezi s tem tako na račun delavcev na režijskih delovnih mestih.

Problem je še večji zaradi tega, ker se osebni dohodki v večini primerov zvišujejo s 1. 1. naslednjega leta in tako bi se osebni dohodki povečali tudi s 1. januarjem 1971.

Večina organizacij v ZP je že v teku meseca novembra in decembra preteklega leta po obširnih razpravah in prek samoupravnih organov sprejelo dopolnitve in spremembe Pravilnika o delitvi osebnih dohodkov, ki naj bi veljali od 1. 1. 1971 dalje. Spremembe v delitvi osebnih dohodkov so bile sprejete predvsem na osnovi rezultatov poslovanja v letu 1970 in programov poslovanja za leto 1971. Tako pridemo v situacijo, da bodo delavci na osnovi pravnoveljavnih internih aktov lahko v posamez-

nih organizacijah združenega podjetja v poprečju zaslužili tudi več kot 11%, vendar jim to ne bo možno zaradi navedenega zveznega zakona izplačati. Kakšne bodo v tej zadevi posledice, ostaja odprto vprašanje.

Glede na navedeno problematiko predlagamo, da Izvršni svet SRS sproži ustrezen postopek za sprejem zakona v skladu s členom 3. navedenega zveznega zakona vsaj v smeri s katerim bi se dovolilo zvišanje osebnih dohodkov v letu 1971 vsem delovnim organizacijam do poprečno doseženega osebnega dohodka zaposlenih v gospodarskih delovnih organizacijah SRS za leto 1970, pa četudi to zvišanje presega več kot 11%, seveda vse v skladu s produktivnostjo in rezultati dela v organizaciji združenega dela.

Smatramo, da je poprečje za leto 1970 ustrezen pokazatelj predvsem zaradi neenotnega starta, ker linearno povišanje ne bo rodilo ustreznih rezultatov in bi bile pri tem zelo prizadete predvsem tiste organizacije, ki so pod republiškim poprečjem, ker smatramo, da je bil ukrep sprejet za tiste, ki so OD preveč prekoračevale, ne pa zaradi tistih, ki jih niso dosegali.

Tako naj bi bilo dovoljeno delovnim organizacijam dvigniti OD za dodatnih toliko odstotkov (poleg navedenih 11%), kolikor so bili pod republiškim poprečjem v letu 1970.

Zelimo, da nas o vašem stališču obvestite.

ZP ISKRA KRANJ
Generalni direktor:
Vladimir LOGAR, dipl. oec.

Predsednik sindikata:
Jože ČEBELA

Razširjeni kolegij o vplivu devalvacije na združeno podjetje

(Nadaljevanje s 1. strani)
pa usmeriti v povečanje izvoza na zahodna tržišča, vsekakor pa tudi v celotnem gospodarstvu storiti vse, da bodo njegovi rezultati kljub posledicam devalvacije za organizacije ZP čim manj boleči. Ne smemo namreč pozabiti, da pomeni povečanje stroškov zaradi devalvacije dinarja za okrog 3,5 milijard starih dinarjev osiromašenje naše materialne baze, ki se je prav po uspešnih zadnjih dveh poslovnih letih znova začela krečiti. Glede preusmeritve uvoza z zahodnih tržišč na vzhodna, se je v razpravi pokazalo, da glede na stanje, kakršno vlada, ne moremo računati na bistvena izboljšanja, saj zdaj v najboljšem primeru naše tovarne lahko s tega področja uvozijo komaj 14%

potrebnega materiala, prav tako pa mnogih surovin tudi ni možno nabaviti v Jugoslaviji. Nedvomno pa našim delovnim organizacijam le večji izvoz na konvertibilna tržišča, večja proizvodnja in boljše gospodarjenje omilijo nastalo stanje po devalvaciji dinarja.

Ob koncu je razširjeni kolegij sklenil, naj se odpošlje odprto pismo Svetu zveze sindikatov v zvezi z osebnimi dohodki, upravnik Počitniške skupnosti pa je izkoristil prisotnost direktorjev delovnih organizacij ZP za apel, naj se čim prej odločijo o vprašanih o tem, ali bodo delovne organizacije ZP finančno podprle in omogočile Počitniški skupnosti ustvariti boljše letovniške pogoje za člane delovnih kolektivov.

kom ZIS Mitjo Ribičičem

sporazuma o omejitvi zvišanja dohodka do 11%. Kažejo se pritiski za veliko investicijsko potrošnjo, ne odnehujejo pa tudi pritiski za povečanje proračunske in splošne porabe kot tudi pritiski za pridobivanje novih privilegijev, ki ustvarjajo nove obveznosti. Vsa ta fronta je odprta in to kar smo rekli na prvi konferenci ZKJ, velja tudi zdaj, čeprav je bilo od tedaj marsikaj storjenega za uresničitev stabilizacijskega programa. Naša družba je namreč nenehno v nevarnosti, da se ne bi zmanjšali že doseženi pozitivni učinki. Ne smemo dovoliti, da bi se z devalvacijo devalvirali tudi stabilizacijski programi.

Zdaj je pglavitno, ali bo naša družba vzdržala pritisk za zvišanje cen. Izgubljena bitka na področju cen, bi pomenila, da smo izgubili bitko za pozitivni učinek devalvacije. Po letu 1965 učinek devalvacije hitro pojema tako v svetu kakor pri nas. Te izkušnje nas opozarjajo na nevarnost, da bi se prav kmalu spet začela inflacijska spirala in bi se naše gospodarstvo vrnilo tja, kjer je bilo prej, pri tem pa bi bile cene višje.

ZIS kljubuje naraščajočim pritiskom za zvišanje cen z ukrepi, s katerimi zadržuje cene in omejuje naraščanje OD. Toda pritiski so iz dneva v dan hujši in ZIS upravičeno pričakuje, da se bodo pri teh vprašanih angažirali vsi faktorji naše družbe.

Vzrok za odpor proti razbremenjevanju gospodarstva je v tem, da politični dejavniki vztrajajo pri uresničevanju svojih investicijskih programov. Napačil pa je trenutek, ko se na vseh ravneh in v vseh okoljih srečujemo z zahtevu delavskega razreda, da sam razpolaga s presežkom dela in o njem odloča.

ZIS zastopa stališče, da problemov razširjene reprodukcije ni mogoče urejati z enostavnim vgrajevanjem investicijske potrošnje v cene. S tem bi prejudicirali sistemske rešitve in temeljne postavke srednjeročnega plana. Tudi v novem sistemu ne bomo zagotavljali sredstev za razširjeno reprodukcijo samo s cenami ampak tudi drugače.

Dovolj je vzrokov za naš optimizem, saj se v družbi in gospodarstvu čedalje bolj uveljavljajo spoznanja, da je treba dosledno izničevati program stabilizacije in osnovne cilje resolucije zvezne skupščine o družbeno-gospodarski politiki za letos. Pomembno je, da organizacije in družbeno-politične skupnosti sestavljajo svoje stabilizacijske programe in jih uresničujejo. Pozitivno je, da ZIS skupaj s predsedniki republiških in pokrajinskih svetov dokaj odločno zastopa to politiko. Ustanovili smo tudi koordinacijski odbor za politiko dohodka in cen in to je prvič, da se v Jugoslaviji nekje razpravlja in odloča o politiki cen in dohodka. Pozitivna je tudi akcija sindikatov in drugih faktorjev, ki opozarjajo, da imamo opravka s teokratskimi premisami v zahtevah za zvišanje cen, kakor tudi s pojavi, da zanemarjajo vpliv tega zvišanja na življenjski standard prebivalca.

Kaže se tudi neko nezaupanje v našo trdno odločenost in sposobnost, da v tem prehodnem obdobju ko še nimamo vseh sistemskih rešitev in ko akcija vseh političnih faktorjev še ni dovolj skladna, dosežemo te prav nič lahko dosegljive cilje. Metoda pritiska še ni povsem črtana iz pravil vedenja v naši demokratični družbi.

Lahko zagotovim, da smo pripravljeni vztrajati in s tem skrajšati prehodno obdobje ustvarjanja trdnih zdravih temeljev za nadaljnji vzpon gospodarstva in družbe, rezultati pa bodo v marsičem odvisni od tega ali bo ZIS ostal osamljen ali pa bo samo eden med dejavniki te splošne družbene akcije.

Na vprašanja UREDNISTVA odgovarja vodja proizvodnega oddelka obrata ATN na Blejski Dobravi tov. ANTON PENE.

Vprašanje: Ko smo 31. julija lani pisali o svečani otvoritvi proizvodnega oddelka na Blejski Dobravi, ki spada v sklop obrata AVTOMATSKE TELEFONSKE NAPRAVE v kranjski Iskri, je bilo med drugim rečeno, da je bil proizvodni oddelek zgrajen in pripravljen za proizvodnjo v rekordnem času. Kaj menite o tem?

Odgovor: Zadevni dogovori so bili v novembru 1969. leta, s 1. avgustom 1970 pa smo že začeli delati v tej stavbi. To je zelo velika pridobitev. Predsednik občinske skupščine Jesenice se zelo zanima za proizvodnjo in nas skoraj vsak teden obiše.

Vodja proizvodnega oddelka na Blejski Dobravi — Anton Pene

Vprašanje: Že pri otvoritvi je bilo tudi rečeno, da je v tej občini na razpolago dovolj delovne sile. Ker je proizvodnja telefonije kot nalašč za spretne ženske roke, je bilo Iskri kar prav, da je na tem področju lahko razširila proizvodnjo. Takrat je bilo 86 zaposlenih, ob polni kapaciteti pa jih je bilo mišljeno okoli 300. Kako daleč ste z načrtom za poslovanje?

Odgovor: Pogoji dela (izredna ročna spretnost, natančnost, dobre oči, nepotenje rok, zbranost) so zahtevali testiranje vseh, ki so se pri nas hoteli zaposliti. Razumljivo je, da smo zbirali najboljše, zato so se v krog zaposlovanja vključile Jesenice, Javornik, Koroška Bela in okolica Bleda. Avtobusni prevoz je prevzel Ljubljana Transport, nekaj pa se jih vozi z vlakom. Zdaj je v tem oddelku že 238 zaposlenih.

Vprašanje: Ali ste ostali pri prvotnem programu dela?

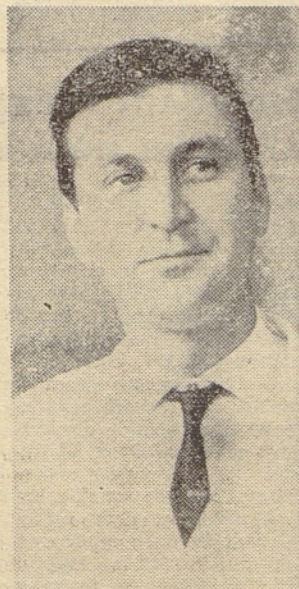
Odgovor: Načrt je predvideval, da bomo justirali releje in izdelovali žične obli-

ke, kasneje se je pokazalo, da bi s priučevanjem novih delavk zmogli tudi več, oz. bi lahko sestavljali kompletno enoto. S tem smo uspeli; to so relejne enote za izvoz. Izvršujemo mehansko in elektro kontrolo, enote pa tudi sami odpremljamo na skladišče v Kranju. Na tej enoti, imenovana A — je 80 zaposlenih in delajo v dveh izmenah, vpeljujemo pa tudi B enoto.

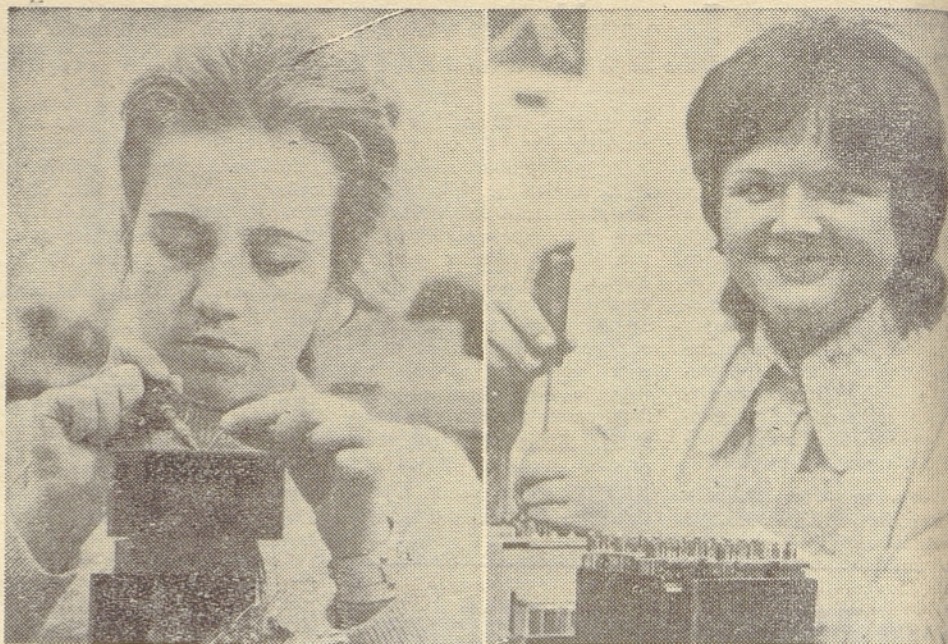
Vprašanje: Kakšno pomoč nudi oddelku matična tovarna v Kranju in ali ste s sodelovanjem zadovoljni?

Odgovor: Kot sem že povedal, je proizvodni oddelek na Blejski Dobravi podaljšana roka obrata ATN v kranjski tovarni. Od tam so

tudi instruktorji, ki bodo ostali toliko časa, da bodo lahko to delo prevzeli domačini. Tudi sam sem bil pred tem zaposlen v tehničnem razvoju ATN v Kranju. Sodelovanje z vodstvom Elektromehanike je v redu. Precej nam pomagajo strokovne službe v Kranju, izreden interes pa imajo vsekakor vodstveni delavci tako v obratu ATN kot tudi v tovarni. Veliko zanimanje za ta proizvodni oddelek ima tudi Občinska skupščina Jesenice.

»Čeprav sem zaposlen v »Iskri« le kratak čas, moram reči, da je delo zanimivo in mi je všeč« — je dejal vodja delavniške kontrole v proizvodnem oddelku — Ferdo Jensterle

Takih in podobnih deklet, ki delajo v Iskrinem proizvodnem oddelku na Blejski Dobravi je kar precej... Kaj hočemo; mladost je vedno privlačna

Proizvodni oddelek ISKRE na Blejski Dobravi je dosegel v kratkem času lep uspeh

Vprašanje: Na novo zaposleni, ki so v pretežni večini ženske, saj je od 238 zaposlenih le 9 moških — so delno že izven priučevanja, delno pa v priučevanju. Menite, da so ženske z delom zadovoljne?

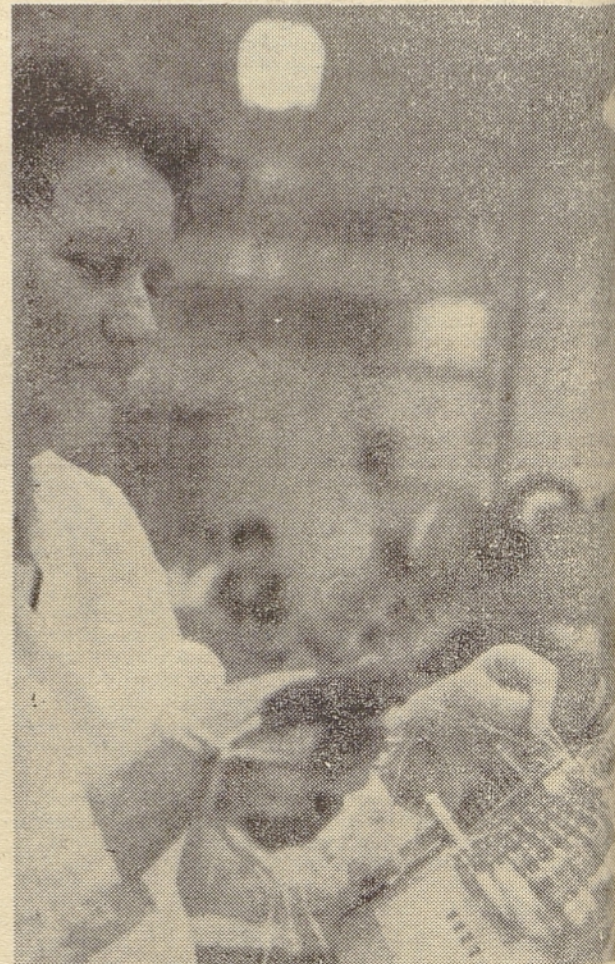
Odgovor: Po mojih opažanjih so ljudje zadovoljni, da so zaposleni v Iskri na Blejski Dobravi, saj je v jeseniški občini to edini večji kolektiv, kjer delajo predvsem ženske oz. lahko rečem, da jih je kar 97%. Na Jesenicah je pretežni del težka industrija, kjer so po večini zaposleni moški, zato je vsekakor razumljivo zadovoljstvo, ker je Iskra s pomočjo občinske skupščine postavila v tem kraju svoj montažni oddelek. Glede samega dela, ki je kot sem že omenil, natančno, ki zahteva dokaj spretnosti in prakse — pa je moč reči, da so člani kolektiva zelo vestni, ne morejo pa še zaenkrat doseči tiste produktivnosti, ki jo omogoča večletna praksa.

Če k razgovoru z vodjo oddelka dodamo še odgovore Tončke Slibar, Ivanke Dremelj, Terezije Zupan in Jožice Fon, je moč reči, da so ženske z delom zelo zadovoljne. Vse so mnenja, da proizvodni oddelek Iskre na Blejski Dobravi mnogo pomeni za občino Jesenice in okolico. Na vprašanje, kaj menijo o devalvaciji dinarja, pa se niso bogve kaj vznemirile, pač pa so tri izmed njih dejale, da o tem nimajo časa premišljevati; menijo, da je to stvar tistih, ki »komandirajo«, ena pa je rekla, da sta z možem, ki je zapo-

slen v Zelezarni, o tem že govorila in sklenila, da bo pač treba »šparat«.

Iz sestavka je moč potegniti eno misel: Iskri je v rekordnem času uspelo prenesti del proizvodnje iz ATN

iz Kranja na Blejsko Dobravo. Od otvoritve (31. julija) pa do danes je kratka doba, proizvodni oddelek pa je skoraj že v celoti zaseden in v redu izpolnjuje dane naloge. ABC

»Iskra je s proizvodnim oddelkom na Blejski Dobravi mnogo prispevala k zaposlovanju žensk« — je dejala tov. Terezija Zupan

Za obsežnejše naloge bodo potrebni ustrezni strokovni sodelavci

Direktorja Montažnega sektorja Iskra Commerce, Živojina Abramovića smo glede na intenzivni program modernizacije in avtomatizacije našega javnega telefonskega prometa, ki bo tekkel v naslednjem obdobju, naprosili, naj nam na kratko odgovori na vprašanje, kako se za predvidene obsežne naloge pripravlja montažni sektor, od čigar dejavnosti je v dobri meri odvisen potek teh pomembnih modernizacijskih nalog v naši telefoniji. Našemu povabilu se je odzval in nam odgovoril na postavljena vprašanja, zlasti pa nam pojasnil kako glede na te naloge skušajo ustrezno strokovno usposobiti potrebne strokovne kadre.

Nedvomno bo program razvoja, modernizacije in avtomatizacije javne telefonije v naslednjih letih terjal razen od matične tovarne v Kranju, precejšnje napore tudi od montažnega sektorja IC. Kako se pripravljate na takšen obseg dela?

Prav imate. Obeta se veliko delo, ki ga bomo morali opraviti strokovno, solidno in tudi v predvidenih rokih. Naloge montažnega sektorja zato v prihodnje ne bodo majhne. Naše načrtovanje pa bo potekalo iz naslednjih osnov:

— proizvodnja obstoječe tehnike matične tovarne naj bi se glede na razširitev dosedanjih ozkih grl proizvodnje in potreb tržišča v naslednjih dveh letih podvojila

— za kooperacijo z BTM na montažah TATC, vkolikor bi od 13 licitiranih montaž dobili samo 5, bi v teh dveh letih potrebovali nekako 420.000 delovnih ur, oz. 120 strokovnih sodelavcev

— odkup licenčne pogodbe za proizvodnjo elektronskih avtomatskih telefonskih central, izgradnja nove tovarne, pa še vrsta drugih kooperacijskih pogodb so dokaz, da kooperacija pri montažah TATC vsekakor ni enkratno delo, razen tega pa predvidene nove zmogljivosti tovarne poleg kontinuitete obetajo tudi povečane naloge pri tej tehniki

— ne smemo pozabiti, da sedaj pri nas pride na 100 prebivalcev komaj 2,7 telefonov in, da se bo v prvi fazi njihovo število povzpelo na 10, v drugi fazi razširitve do 1. 1985 pa naj bi število telefonov naraslo že na 25 na 100 prebivalcev. To je vsekakor hiter porast, ki nam bo naložil velike naloge.

V svojem dosedanjem delu je montažni sektor IC že velikokrat dokazal, da je kos zahtevnim in tudi obsežnim nalogam, vendar pa predvidene nove naloge presegajo vse dosedanje. Ne bo to težka preizkušnja vašega sektorja?

Prav zares smo pred izredno veliko preizkušnjo, vendar menim, da bomo tudi temu kos, saj se na prihodnost resno pripravljamo. Najtežje delo pa nas gotovo čaka na področju priprave strokovnega kadra za tako

povečane delovne naloge in za prehod na novo tehniko. Pridobivanje novega visokostrokovnega in visoko kvalificiranega kadra samo že predstavlja nemajhen problem, jasno pa nam je, da ob prehodu na novo tehniko ne moremo računati zgolj z novimi sodelavci, ki ne poznajo dovolj dejavnosti, pač pa bomo morali določiti del dosedanjih sodelavcev usposobiti in iz njih formirati jedro strokovnjakov za novo tehniko.

Kako nameravate pridobiti nove strokovne sodelavce za bližnje naloge?

Pripravljamo perspektivni načrt za obdobje do 1. 1975, v katerem razen drugih elementov pripravljamo tudi načrt za pridobivanje novih sodelavcev in za štipendiranje. Z letošnjim letom začnemo s šolanjem sedanjega strokovnega kadra za novo tehniko. Pravzaprav gre letos predvsem za priprave, v katerih naj bi od sodelavcev, ki se bodo posvetili novi tehniki usposobili nadomestni kader. Le-te bodo usposabljali prav tisti, ki se bodo v novo tehniko vključili med prvimi. Za vključitev v novo tehniko moramo že letos usposobiti najmanj dva sodelavca.

Na kakšen način bo tekle predvideno šolanje strokovnih sodelavcev?

Zavedajoč se pomembnosti vzgoje strokovnega kadra je letos upravni odbor montažnega sektorja IC sprejel dokaj obsežen načrt strokovnih tečajev, zagotovljena pa so bila zanje tudi potrebna finančna sredstva. Letos bomo v ta namen organizirali skupno 13 tečajev in sicer 5 za obstoječe sisteme, nadalje 2 tečaja za ožjo specializacijo preizkusnega kadra, 1 tečaj za specializacijo-polkvalifikacijo spajkaric, pa 3 tečaje za pripravo vodilnega tehnično-operativnega kadra za meritve na telekomunikacijskih napravah in za preizkusne naprave, kakor tudi tečaj za inštruktažo vodij gradbišč za izdelavo ranžirnih tabel redarstva in naprav za merjenje prometa, 1 tečaj za pripravo inštruktorjev za usposabljanje novih preizkuševalcev.

Kako se boste lotili usposabljanja za novo tehniko?

Za usposabljanje sodelavcev za novo tehniko bomo začeli s tečajem, ki bo v popoldanskem času trajal 3 do 4 mesece in bo obsegal naslednjo snov: osnove polprevodniške tehnike, ojačevalniške, oscilatorje, elektronske releje, logična in integrirana vezja in ostalo. Petnajst sodelavcev smo razen tega vključili v intenzivni tečaj angleškega jezika. Tako pa bomo uresničili šele prvo fazo, ali bolje rečeno priprave za nadaljnjo specializacijo in uvajanje nove tehnike.

ISKRA — CENTER ZA AVTOMATSKO OBDELAVO PODATKOV LJUBLJANA — V ZDRUŽENEM PODJETJU ISKRA KRANJ

Komisija za razpis in imenovanje direktorja ISKRA — CAOP ponovno razpisuje po 23. členu Statuta CAOP, delovno mesto

DIREKTORJA

Kandidat mora poleg splošnih in z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

1. Visokošolsko izobrazbo ali srednješolsko izobrazbo in najmanj 5 let prakse na vodstvenih mestih.
2. Sposobnost vodenja poslovanja.
3. Vsestransko strokovno razgledanost na področju AOP, ekonomike in organizacije poslovanja podjetij.

Kandidati naj pošljejo prijave s priloženimi dokazili do 23. februarja 1971 na naslov:

ISKRA — CENTER ZA AVTOMATSKO OBDELAVO PODATKOV

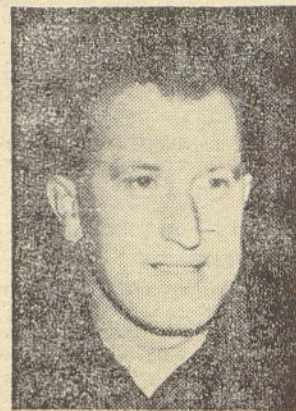
61001 LJUBLJANA, Trg prekomorskih brigad 2 za razpisno komisijo.

S sindikalnega občnega zbora Elektromehanike

Na občnem zboru sindikalne podružnice kranjske tovarne se je zbralo 124 delegatov, navzoči pa so bili tudi republiški poslanec gospodarskega zbora inž. Janez Eržen, predsednik občinskega sindikalnega sveta Stane Božič, predsednik sindikata združenega podjetja Iskra Jože Čebela ter predstavniki sindikata podjetij »Nikola Tesla« Zagreb, Moša Pijade« Svetozarevo, »Krušik« Valjevo, »Energoinvest« Sarajevo, »Tomos« Koper, »Sava« Kranj, »Litostroj« Ljubljana ter »Iskra« Nova Gorica. Zasedanje je vodil delovni predsednik Jaka Vehovec.

V uvodnem referatu predsednika sindikata kranjske tovarne tov. Janka Košnika so bile nanizane vse dejavnosti sindikalne podružnice. Izčrpno poročilo navaja med drugim ugotovitev, da se kranjska tovarna že osem let nahaja v nekakšnih gospodarskih kleščah, čeprav je bil napredek viden. Kljub visoki

proizvodnji in produktivnosti z ostankom dohodka ne morejo biti zadovoljni.

Dosedanji predsednik sindikata — Janko Košnik

Ko je govoril o kadrih, je dejal: »Delu in tovarni zvesti kadri so za tovarno neprecenljive vrednosti. Vsaka pretirana fluktuacija je za tovarno lahko velika izguba. Zaradi nizkih osebnih dohodkov smo imeli leta 1969 nenormalno velik odhod kvalificiranih delavcev. Naša tovarna zaposluje vredno veliko število nekvalificiranih oz. priučenihi (Dalje na 6. strani)

»Kultura naj ne bo krizantema siromakova...«

Prek 600 Iskrašev sodeluje v raznih kulturnih društvih v vseh občinah, kjer ima Iskra svoje organizacije

»Kultura naj ne bo krizantema siromakova, pač pa bogastvo bogatega!« — prav ta Cankarjeva misel mi je kot utrinek vrgla senco zaradi mnogih mladih radoživih ljudi, ki iščejo smisel življenja v zabavi in poltenosti, ki so brezbrizni za vse, kar človeku daje smisel življenja in ki ga poduhovlja. Hkrati pa se mi je razvedrilo srce ob misli na vse tiste, ki najdejo, kjerkoli so, in karkoli delajo — čas, da lepote kulturnih dobrin uživajo s svetlim žarom sreče in zadovoljstva oz., da jih posredujejo tudi drugim.

Prav tem ljudem je namenjen ta sestavek, saj jih je mnogo tudi v našem velikem kolektivu Iskra. Če bi prešteli vse, ki se poleg rednega dela ukvarjajo z ljubiteljskim do ustvarjanja, bodisi kot igralci, režiserji, recitatorji, pevci, bi jih naštel v naših organizacijah prek 600; od teh jih je samo v kranj-

ski tovarni 118, med katerimi je največ pevcev, ki delujejo v raznih zborih na področju kranjske občine in tudi izven. Precej pa je tudi ljubiteljev boginje Talije (dramske umetnosti), ki se uveljavljajo širom kranjske občine, kot organizatorji, režiserji, igralci in recitatorji.

Iz kranjske tovarne sodeluje v dramski družini pri Prešernovem gledališču kar lepo število članov in to predvsem mladih. Nekateri so v zadnjem času v vidnih vlogah dosegli lepe uspehe. Zaradi izrednega dosežka v Cankarjevih »Hlapcih« so bili povabljeni na proslavo 950-letnice Smederevske Palanke, kjer so bili skupaj s kranjskimi slikarji sprejeti tako ljubezljivo in s tako pozornostjo, da tega, kot pravijo, ni moč pozabiti. Sicer pa pogledajmo kaj je o tem napisala ena izmed igralk:

»V januarju je bila dram-

ska družina pri Prešernovem gledališču v Kranju, v kateri sodeluje dokaj Iskrašev, gost mesta Palanke v Srbiji, v osrčju Sumadije. Z nami je bil na gostovanju tudi predstavnik kranjske občinske skupščine, ki je predsedniku občine Palanka prenesel naše skupne želje za vsestransko sodelovanje med obema mestoma, za prijateljske vezi med Kranjem in Palanko. Naše gostovanje je bila ponovna potrditev tistega prijateljstva, ki se je skazalo v težkih dneh druge svetovne vojne, ko so bile družine iz Kranja, Škofje Loke in Poljanske doline pregnane od Nemcev in našle svoj drugi, topli dom v Palanki in v bližnjih krajih njene okolice. To prisrčno in pristno prijateljstvo smo čutili ob vsakem koraku, gostoljubnost in naklonjenost naših gostiteljev nas je spremljala neprestano od beograjskega letališča, kjer so nas čakali, do sprejema v njihovem kulturnem domu, pri predsedniku občinske skupščine, na Ljudski

OBJAVA

Na podlagi 64. člena statuta Iskra — Tovarna usmeriških naprav Novo mesto v ZP Iskra Kranj ter sklepa delavskega sveta 2. 2. 1971

SE OBJAVLJA: Pravilnik o sistemizaciji in organizaciji delovnih mest, ki ga je sprejel delavski svet na svojem zasedanju z dne 2. 2. 1971.

Pravilnik o sistemizaciji in organizaciji delovnih mest je veljaven 8. dan po objavi, uporablja pa se od 12. februarja 1971.

ISKRA COMMERCE LJUBLJANA, Kotnikova 6

sprejme v redno delovno razmerje več novih sodelavcev na naslednja delovna mesta:

TEHNIČNI REFERENT

za dela na področju organizacije servisiranja brezžičnih zvez

- VS II. ali I. stopnja elektrotehnične smeri — šibki tok z najmanj 2 leti prakse razvojne oz. proizvodne dejavnosti
- ali TSS — elektro šibki tok, z najmanj 5 let ustrezne prakse
- odslužen vojaški rok

REFERENT

za dela na področju trgovine v Biroju za avtomatizacijo železnice

- SS izobrazba ekonomske smeri
- aktivno znanje nemškega jezika
- znanje strojepisja

KORESPONDENT

za dela v izvoznem sektorju

- 4-letna upravno administrativna šola
- aktivno znanje nemščine
- zaželena praksa

ADMINISTRATOR

za administrativna dela v Biroju za avtomatizacijo železnice

- 2-letna administrativna šola
- zaželena praksa

Osebnih dohodkov v naši organizaciji določa pravilnik o delitvi osebnih dohodkov.

Cenjene ponudbe prosimo pošljite na naslov: ISKRA COMMERCE Ljubljana, kadrovska služba, Masarykova 15.

S sindikalnega občnega zbora...

(Nadaljevanje s 5. strani)

delavcev. Tudi tem je treba priznati za njihovo delo pravično nagrado. Sindikat glede tega vodi politiko vsklajevanja pogojev, možnosti in potrebe, to pa je tudi politika nagrajevanja po delu.

Alternativa časa in naše bodočnosti je v večji strokovnosti. Boljša opremljenost in organizacija dela ter gospodarjenje zahtevajo vse večjo strokovnost. Povsod se strokovnjaki dobro nagrajujejo. Glede tega smo dosegli relativno lep kvantitativni napredek, toda relativno slab kvalitativni napredek. Drugače si tega ne znamo tolmačiti, saj bi se kvaliteta družbenih in gospodarskih razmer morala boljšati, boljše pa bi morali živeti tudi tisti, za katere pravimo, da sedaj živijo slabše. Obstaja torej nesorazmerje v pravilnosti cenitve in delitve po delu.

Ko je govoril o integraciji je predsednik dejal, da moramo poznati posredne in neposredne koristi, zato bo

prav, če bodo strokovne službe funkcionalno dobro koordinirane, biti morajo tvorna institucija, v katero bodo imele vse organizacije zaupanje in od katere bodo dobivale tudi strokovno pomoč.

Predsednikov referat je zajel tudi delo komisij, izmed katerih je bila posebno pohvaljena komisija za socialno dejavnost. Posebna pozornost je bila posvečena problemu OD v sedanjih devalvaciji, iskarnju notranjih rezerv in zaposlovanju, o čemer pa bomo širše pisali v naslednji številki.

Razprava je bila zelo razgibana, ki pa se je v glavnem dotikala že v referatu nakanazanih problemov, oz. jih je le dopolnjevala, razen govora direktorja tovarne, ki je navzočim obrazložil pot notranje stabilizacije, predvsem pa se je dotaknil discipline in

strokovnosti. Razprava o kadrih je imela poseben poudarek, saj je bilo ugotovljeno, da se kljub osebnim dohodkom fluktuacija nadaljuje, po anketi oz. po izjavah sodeč, pa je poglavitni vzrok — osebni odnosi.

Daljšo razpravo bomo objavili v naslednji številki.

V novi izvršni odbor sindikata kranjske tovarne so bili izvoljeni: Valentin Arh, Emil Baranja, Janez Benčina, Niko Bevk, dipl. inž. Martin Berce, Andrej Cegnar, inž. Jovo Damjanovič, Marija Debeljak, Janez Glač, Pavel Erman, Vlado Klasek, Janez Kuhar, Dušan Lozkič, Peter Leban, Klavdij Mulič, Sašo Rakar, Franc Rozman, Emil Sekne, dipl. inž. Iva Vidic, inž. org. Vinko Šarabon, Milan Senk, Janez Sifer, Anton Roblek in Vinko Udovič. B

ISKRA — tovarna usmeriških naprav Novo mesto
objavlja prosto delovno mesto

— VODJO TEHNOLOSKE KONTROLE

Za vstop na razpisano delovno mesto mora kandidat poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoka ali višja strokovna izobrazba elektro smeri in 3 leta delovnih izkušenj;
- srednja strokovna izobrazba elektro smeri in 10 let delovnih izkušenj.

Osebnih dohodki po pravilniku OD tovarne.

Prijavo je poslati do 20. februarja 1971 na splošni sektor tovarne.

Dopisujte v Iskro

Naslov uredništva: Kranj,
Savska Loka 4. Telefon:

22-221 int. 333

univerzi, v tovarni vagonov in metalnih konstrukcij Goša, na Oplencu in Topoli, pri upravi Kiseljaka, ob spomeniku prvim žrtvam za svobodo, ob otvoritvi razstave kranjskih umetnikov in končno velika pozornost in prizadevnost naših stalnih spremljevalcev, da je bilo naše bivanje v Palanki čim bolj prijetno in vzdušje domače.

Mesto Palanka proslavlja v tem letu 950-letnico svojega obstoja in ima pred seboj obširen program kulturnih prireditev, ki so se začele že v septembru 1970 in bodo trajale do oktobra 1971. V ta programski okvir so zajeti vsi zgodovinsko pomembni datumi, ki so kulturno, politično in gospodarsko oblikovali današnjo podobo Palanke in njenih prebivalcev, to so:

950 let od prvih znanih zapisov mesta (l. 1020)

250 let palanške kisle vode (l. 1719)

100 let kulturno umetniškega društva (l. 1868)

70 let športnega društva (l. 1900)

65 let organiziranega delavskega gibanja (l. 1908)

52 let osvoboditve v prvi svetovni vojni (l. 1918)

30 let vstaje (l. 1941)

25 let delovnih akcij (l. 1946)

26 let osvoboditve mesta v drugi svetovni vojni (l. 1944)

25 let šolskega centra v tovarni Goša (l. 1946)

25 let prvega delavskega sveta v tovarni Goša (l. 1946)

Razstava kranjskih slikarjev Batiste, Kumpa, Marchla, Tuška in Simoniča je bila v domu JNA. Otvoritvi so prisostvovali predsednik skupščine, funkcionarji političnih organizacij, ljubitelji umetnosti in Kranjci v Palanki, kot so nas po domače imenovali. Predstava Cankarjevih »Hlapcev« od amaterjev Prešernovega gledališča iz Kranja je bila od občinstva prisrčno, pozorno in lepo sprejeta. Publika je s hvaležnostjo sprejela umetnost, ki so jo nudili gostje. Tej atmosferi so dali posebno razpoloženje nagovori in darila ob koncu predstave.

Tako nam je na kratko opisala pot kulturnega poslan-

stva ena izmed udeleženk te proslave, če pa bi bil prostor za širši opis, če bi mogli napisati o skrbi, ki jo imajo občinska skupščina, sindikati po tovarnah in podjetjih za kulturno rast v Smederevski Palanki, tedaj bi se morali vprašati, zakaj se po naših tovarnah in podjetjih o kulturi skoraj nič ne govori!

8. februar, spominski dan Prešernove smrti, je proglašen za slovenski kulturni praznik; leto za letom je bilo napisanih obilo visoko donečih besed o slovenski kulturi — na katero pa smo, žal dokaj pozabili. O kulturi je dnevno časopisje dokaj pisalo, mi skoraj nič. Redki so poklicani, oz. jim je dano, da ustvarjajo, vendar lahko vsak od nas prispeva mozaični kamenček k resničnemu prizadevanju za kulturno osveščenje sebe in drugih.

Če ob tem pomislimo, da se na mnogih sindikalnih konferencah v naših organizacijah o kulturi ni spregovorila ena sama beseda — je to znak, da smo preveč brezbrizni in da je prerojenje nujno. F

V zvezi s člankom v glasilu »ISKRA« št. 4, z dne 30. januarja 1971 pod naslovom: »Računalnik CDC 3300 je v letu 1970 obdeloval podatke treh partnerjev skupaj 2341 ur« — sporočamo, da je konsignacijsko skladišče za CDC rezervne dele začelo poslovati pri »Iskra — Standard« v Ljubljani, Miklošičeva 38/VII 24. dec. 1970.

Začetek poslovanja tega konsignacijskega skladišča za CDC (Control Data Corporation) se je močno zavlekel zaradi iskanja primernih skladiščnih prostorov. Hkrati smo odprli tudi konsignacijsko skladišče za firme: Schaub-Lorenz in Graetz.

ISKRA STANDARD —
biro za zastopanje tujih firm, Ljubljana

PISMA BRALCEV

POZDRAV IZ KRESNIC

Zahvaljujem se za časopis »Iskra«, ki ga kot dijakinja Upravnoadministrativne šole v Ljubljani in vaša štipendistka redno prejemam. Časopis mi omogoča, da sem seznanjena s poslovanjem ZP Iskra Kranj.

Iskreno pozdravljam vse člane kolektiva, posebno pa kolektiv v splošnem sektorju Iskra Commerce in skladišču 43 na Masarykovi 15.

Joži Sever,
Kresniški vrh 36,
Kresnice

Zahvaljujemo se za pozdrave in Vam želimo čimveč uspeha pri študiju.

Uredništvo

ELEKTROMOTORJI ŽELEZNIKI — V zasluženju pekoj je odšel tov. Franc Bertonec, ki je bil zaposlen v skladišču orodja. Našemu sodelavcu je povedal, da je bilo slovo od sodelavcev zelo prisrčno, prejel pa je tudi spominsko darilo, za kar se vsem zahvaljuje

Horjulski amaterski gledališčniki neumorni

Ob zadnjem obisku v tovarni elektronskih merilnih instrumentov v Horjulu sem se med drugim zapletel v razgovor s Francem Končanom, lahko bi rekli dušo kulturnega delovanja v Horjulu. Zmotil sem ga sredi dela, vendar je rad privolil v kratek razgovor o delu njihove amaterske dramske skupine, ki se je že nekajkrat doslej dobro odrezala. Tole sva se pomenila:

V najinem razgovoru seveda nisva mogla mimo lanskega sodelovanja horjulskih amaterskih gledališčnikov na že tradicionalnem 14. festivalu dramskih amaterjev Jugoslavije na Hvaru od 8. do 20. julija. Nastop igralske skupine iz Horjula tudi to pot ni bil brez uspeha. Z igrano »Veter v vejah Sasafrasa« Renja de Obaldia so se v dokaj hudi konkurenci uvrstili na 4. mesto, razen tega pa je Franc Končan kot režiser prejel pohvalo za uspešno režijo, njegova sestra pa nagrado za najboljšo stransko vlogo, medtem ko lani glavnih nagrad niti niso poddelili.

Seveda Franca Končana nisem pozabil pobarati o tem, kaj igralska skupina pod njegovim vodstvom dela sedaj. Brž mi je postregel z odgovorom, da že od srede decembra redno študirajo in vadijo ekspresionistično dramo morda manj znanega slovenskega dramatika Antona Leskovca »Dva bregova«. Kaže, da jo bodo solidno, kot vsako doslej, naštudirali še ta mesec tako, da bo najkasneje

7. marca v Prosvetnem domu njena krstna predstava. Doma bodo morda pozneje igrano še ponovili, nato pa gostovali po vsej občini, kjer so le danes scenske in druge možnosti za njihov nastop.

V delu Prosvetnega društva v Horjulu, oz. bolje v njegovi dramski skupini, sodeluje več kot polovica igralcev in igralk iz vrst članov delovnega kolektiva naše horjulске tovarne, zlasti mladih, ki imajo veselje za igralsko udejstvovanje. Po vsakodnevem delu v tovarni po trikrat tedensko posvetijo po vsaj dve uri vaju za novo igrano. Učijo se v dvorani Prosvetnega doma, vendar pa v dokaj težkih pogojih, saj dvorane ne ogreva, ker so pač razen za drugo, tudi za kurjavo potrebna sredstva. Ob takih možnostih je prizadevnost navdušenih amaterjev še tem večje pohvale vredna, toda dovolj imajo volje in vztrajnosti, zato je pričakovati, da se bodo tudi z dramo Antona Leskovca dostojno predstavili tako domačemu, kot tudi okoliškemu občinstvu, ki cení njihova prizadevanja.

Franc Končan, obetajoči režiser horjulskih gledaliških amaterjev je član novega Združenja gledaliških skupin Slovenije, oz. tudi član njegovega odbora. Razumljivo sem skušal od njega izvedeti kaj več tudi o tem, kakšne so naloge tega združenja in kaj si od njega obeta za svojo igralsko skupino. Zaupal mi je, da je osnovna naloga tega združenja, da povezuje vse gledališke družine in skupine med seboj, da si pri svojem delu pomagajo, svetujejo in prenašajo izkušnje. Združenje ima svoj odbor, kategera sestavljajo povečini poklicni gledališni delavci z namenom, da bi včlanjenim gledališkim skupinam nudil strokovno pomoč pri režiji, kostumografiji, scenariji in pri drugem, od česar je odvisna uspešna dejavnost. Z vseh teh področij združenje prireja občasne seminarje, da bi tako gledališkim družinam kar najbolj vsestransko pomagali.

Ob 30.000 starih dinarjev letne članarine za članstvo v tem združenju je vsaki igralški družini zagotovljeno redno prejemanje dramske knjižnice, v kateri redno izhajajo domača in tuja dramska dela. Nadalje združenje pomaga pri režiji v posamezni skupini, prav tako pa po danih možnostih sofinancira režij-

ske, kostumografske ali scenarijske stroške.

Franc Končan, tako kot režiser in sam največkrat tudi igralec, si je doslej v štirih enotedenskih seminarjih za amaterske režiserje nabral že lepe izkušnje, ki mu nedvomno pomagajo pri delu.

Prav gotovo pomenita kostumografija in scenarija največji problem amaterskih gledališčnikov v Horjulu. Toda Franc Končan meni, da je prav tako, če ne še huje tudi v drugih igralskih skupinah, vendar prav v novem združenju vidi obilne možnosti za pomoč amaterskim družinam, saj je vsestranska strokovna pomoč združenja predvsem namenjena nastajajočim in mladim skupinam, ne toliko pa tistim družinam, ki so si doslej že nabrale določene izkušnje, ali pa predstavljajo vrh slovenskega dramskega amaterstva. Kot član odbora tega združenja si za svojo igralsko skupino obeta večje nadaljnje možnosti za kvaliteten dvig amaterske gledališke dejavnosti v Horjulu, ki doslej že nekaj let živi in se kljub vsem težavam uspešno razvija.

Režiserju Francu Končanu, gorečemu entuziastu gledališkega amaterizma in članom horjulске gledališke družine želimo še veliko nadaljnjih uspehov, ki bodo najlepša nagrada za njihova kulturna prizadevanja.

- J. C. -

Tehnična revolucija in gospodarski razvoj

Eksplodira znanja, ki zajema današnji svet, prihaja kot posledica znanstvenih odkritij v tehniki in tehnologiji, zlasti še v zadnjih dveh desetletjih.

Prelivanje tehnike in tehnologije razvitejših v manj razvite dežele je pomembno za hitrejši razvoj ter tehnični in gospodarski napredek. Razumljivo je, da tudi naša država posveča veliko pozornost transferu tehnologije in njeni uporabi potem različnih nabavnih prijemov: s pomočjo licenc, kooperacijskih aranžmajev, skupnimi naložbami itd.

AKTIVNEJSI ODNOS

Razvoj samoupravljanja in neposrednejše udeležbe proizvajalcev v vseh dejavnostih v sferi proizvodnje, prometa in delitve, je vzpodbudil podjetja na aktivnejši odnos nasproti novim tehničnim dosežkom. Vse to iz razloga, da bi se povečala proizvodnost dela in da bi bili uspešnejši v tekmovanju na področju sortimenta in kvalitete proizvodov, namenjenih domačemu in tujemu trgu. Vzporedno s to dejavnostjo pa se je pojavil tudi problem ustreznih kadrov, ki bi bili sposobni sprejeti novo tehniko in tehnologijo, pa tudi sodobne oblike v organizaciji poslovanja.

Kot drugi kompleks v gospodarstvu stopajo na sceno problemi organizacije poslovanja in upravljanja zapletenih sistemov, ki nastajajo v velikih podjetjih z različno proizvodnjo, v interesnih združenjih, kombinatih, združenih podjetjih itd.

V te probleme sodijo tudi sredstva za informiranje — namreč kako tehnično obdelati, sistematizirati in formatirati informacije, ki bi bile v korist organom upravljanja in vodenja pri ustvarjanju pravilnejših poslovnih odločitev.

PREDPOSTAVKE O POGOJNIH ČINITELJIH

Če povzamemo pogojne činitelje v upravljanju s sodobnimi poslovnimi sistemi, ki so se pri nas že afirmirali v večjih in bolje organiziranih delovnih kolektivih, lahko navedemo naslednje:

a) Kadri: prilagajanje novim delovnim pogojem s pomočjo sprememb v kadrovski sestavi in s pomočjo osvežitve s kadri, ki so seznanjeni z rabo novih tehnologij in kibernetičnih metod v upravljanju in gospodarjenju; b) izboljšanje delovnih pogojev, ustrezen način kadrovske razmetitve in skrb za njihovo izpopolnjevanje.

b) Proizvodne kapacitete: a) prenos tehnologije v različnih oblikah njene rabe in izkoriščanja optimalnih možnosti v proizvodnji; b) analiza razvoja tehnologije v svetu in ustrezno oblikovanje perspektivnih programov za rekonstrukcijo in novogradnjo.

V tretjo skupino pogojnih činiteljev sodijo problemi organizacije poslovanja: a) izpopolnjevanje delovnih metod in pravilna razporeditev kadrov po hronogramskem principu razvoja delovnih procesov; b) pogostejša posvetovanja strokovnjakov iz proizvodnje s komercialisti, službo za raziskavo tržišča, analitiki in programerji; c) izpopolnjevanje načinov vodenja, posebej še s stališča sestavljenih procesov upravljanja in vodenja po delovnih enotah.

Omenjene premise bi bile posplošene, če se pri tem ne bi ozrli tudi na cilje, ki naj jih uresničujemo.

IZOBRAŽEVANJE ORGANIZATORJEV DELA

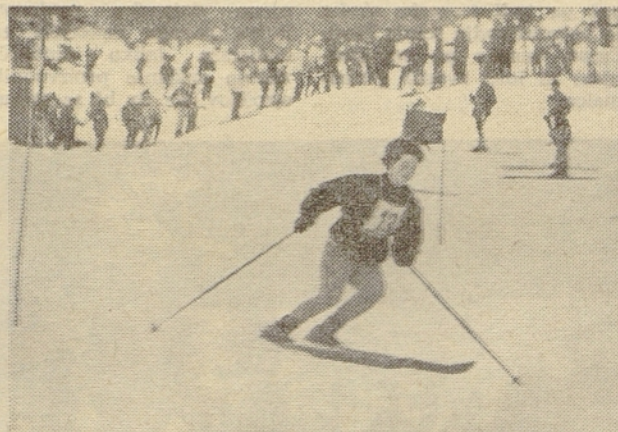
Kadar govorimo o kadrih kot dominantnem činitelju napredka, moramo pri tem upoštevati, da dosedanje klasično izobraževanje z obilico zgodovinskih in drugih detajlov, ne ustreza več potrebam časa.

Drugi pogojni faktor, oziroma boljše izkoriščanje strojev, pomeni jasno izražene tehnološke in organizacijske predpostavke, ki so zvezane z uporabo sodobnih dosežkov in doseganjem optimalnih rezultatov v poslovanju.

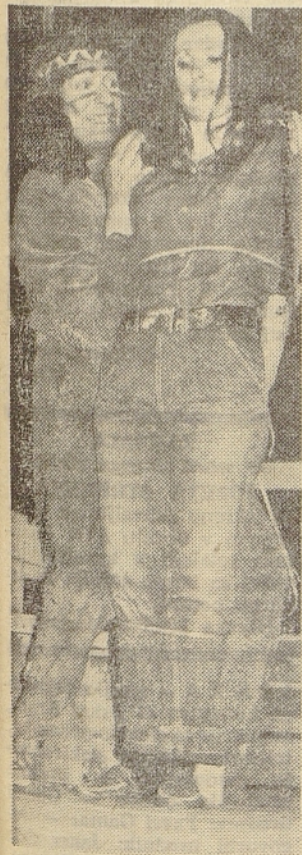
V tretjo skupino pogojnih činiteljev štejemo upravljanje s celotnimi poslovnimi sistemi, kot s sintetičnim izrazom predhodnih dveh faktorjev — ustreznih kadrov in obstoječe tehnike in tehnologije.

(»Privredni pregled«, jan. 1971) Mi —

Bližajo se zimske športne igre ISKRE

Cas beži in mimogrede bo prišel 27. februar, ko bo Kranjska gora oživila v znamenju Iskrašev. Vsako leto tačas napovedujemo ostre borbe med našimi smučarji, toda vse kaže, da bodo letošnje še hujše kot doslej, o čemer govore tudi nekatera interna smučarska prvenstva, ki jih bodo do 27. februarja imeli v nekaterih organizacijah. Torej — obeta se zanimivo tekmovanje, ki bo tudi opazovalcem ljubiteljem smučarskega športa, ki bodo prihiteli ta dan v Kranjsko goro, nudilo dovolj športnega užitka. Pričakujemo pa, da bodo borbe med vratci hude tudi med našimi smučarkami, le če bodo na igre prišle polnoštevno. Na sliki: ena izmed tekmovalk na prejšnjih igrah Iskre v Kranjski gori

Prizor iz igre »Veter v vejah Sasafrasa«: Indijanec »Mačje oko« — Domen Končan in kolonova hči Pamela — Mimi Logarjeva

Uspel smučarski tečaj v Martuljku

Počitniška skupnost Iskra se je letos lotila hvaležne naloge. Prvič doslej je organizirala v Gozd-Martuljku smučarski tečaj za začetnike, katerega je vodil predsednik komisije za šport pri sindikalnem odboru ZP Pavle Casar. V času od 31. januarja do 6. februarja si je v tečaju nabralo osnovnih smučarskih veščin 25 tečajnic in tečajnikov različnih starosti, ki so bili na splošno zadovoljni tako z vodstvom tečaja, kakor tudi z načinom vadbe,

Najstarejši tečajnik je bil ing. Marek iz ZZA, vendar pa se je najresneje lotil učenja. Tudi sicer je mlajšim dajal dober zgled. Namesto, da bi se z vlečnico vozil na vrh smučišča, si je v dolini oprtal smuči na ramo in jo mladostno mahnil peš v kber

pa tudi z vremenom in vsem, kar je pripomoglo do tega, da lahko rečemo, da je ta prvi smučarski tečaj uspel.

Tečajniki so stanovali v starem delu hotela »Spik« v Gozd-Martuljku. V zadovoljstvo vseh so jim postregli z dobro in zadostno hrano, čeprav jih je obilno smučanje precej zlačnilo. Tudi sicer tečajniki niso imeli bistvenih pripomb glede postrežbe, niti pestrosti prehrane.

»Delovni« dan tečajnikov se je začel ob devetih zjutraj, ko so se zbrali na prijetnem, za začetniško smučanje prav ugodnem terenu ob vlečnici v Gozd-Martuljku. Vaditelj in vodja tečaja Pavle Casar ter njegov pomočnik Janez Škofic sta nato vse do 14. ure neutrudljivo tečajnikom »vbijala« v noge pravilno držo, osnove krmarjenja s smučmi po terenu in jih vzpodbujala pri vožnji. Ubrala sta pot učenja, ki je zlasti pri nekaterih kaj kmalu prinesla zadovoljive uspehe, saj so se ob koncu tečaja že kar vešče spuščali po strmini in kljub malce poledenemu snegu, ki mu tudi sonce zadnjih dni tečaja ni še moglo do živga, že kar zanesljivo »vižali«. Smučali so vse do kosila, popoldneve pa so tečajniki preživljali vsak po

svoje. Nekatere je zvalilo po kosilu na toplo sonce, drugi spet so se zleknil na svoje postelje, da bi nadomestili izgubljene moči pri smučanju. Bili pa so med njimi tudi taki, ki so se po kosilu s smučmi znova vrnili na vlečnico in spet in spet ponavljali osvojeno znanje. Nekatere, ki so bili za to »oboroženi« pa je popoldne celo zvalilo na skromno drsališče v Gozd-Martuljku. Skratka, čas v tečaju so po večini res izkoristili za to, da bi si pridobili čim več znanja in dobro športno kondicijo. Prav gotovo pa je bil med tečajniki najbolj vzoren, požrtvovalen in resen najstarejši izmed tečajnikov — inž. Marek iz Zavoda za avtomatizacijo. Da bi si kar najbolj utrdil noge, se za spremembo od drugih ni vozil z vlečnico na vrh terena, pač pa si je oprtal smuči na rame in jo vselej kar peš ubral na vrh. Pa tudi sicer je v kratkih dneh tečaja pridobil kar lepo znanje smučarskih veščin.

Skratka — če odštejemo nekatere, manj ali bolj utemeljene pripombe nekaterih

Ne samo osnove smučanja, pač pa tudi terenske skoke je pokazal vodja tečaja Pavle Casar, vendar pa pri slednjem ni imel zvestih posnemalec

Tečajniki sledijo teoretičnemu pouku vodje tečaja Pavla Casarja

tečajnikov, lahko z zadovoljstvom zapišemo, da je ta naš prvi smučarski tečaj v Gozd-Martuljku uspel in verjetno ne bi bilo napak, če bi tudi v prihodnje naša Počitniška skupnost organizirala podobne tečaje, saj bi s tem ne dvomno pripomogla k še nadaljnjemu širjenju zanimanja našega delovnega človeka za to lepo in zdravo športno zvrst, za katero imamo prav pri nas dovolj možnosti.

—J—

Komanda je padla: tečajniki se drug za drugim po navodilu vodje tečaja spuščajo po strmini

Osem vzrokov za spremembo embalaže

Sprememba embalaže se večkrat odraža kot preizkus poslovne sposobnosti nekega podjetja. Nekateri ljudje menijo, da je vsaka sprememba embalaže neprijetna epizoda v življenju firme, kar pa ni vedno utemeljeno.

Priložnost za spremembo embalaže nastopa:

1. Kadar daje obnašanje potrošnikov nove argumente. — Veliko vodilnih izve — na svoje veliko začudenje — da se potrošniki ne zanimajo za njihove proizvode in sicer ne zaradi vzrokov, ki bi jih lahko vzeli kot bazo za njihovo nadaljnje izpopolnjevanje, temveč iz čisto drugih vzrokov. Če ugotovimo, da ima obnašanje potrošnikov globoke vzroke, je treba takoj izboljšati proizvod.

2. Kadar se je treba zoperstaviti konkurenci. — Očitno je, da je v primerih, ko konkurenca lansira praktično enak proizvod, potrebno nemudoma reagirati s privlačnejšo embalažo in ne čakati, da krivulja prodaje postane »ravna« ali da začne padati.

3. Kadar želimo izkoristiti inovacije. — Celo v primerih, ko embalaža povsem ustreza in ko sodimo, da še ugaja okusu porabnikov, je treba nenehno analizirati njeno dejansko vrednost. Pojav novega materiala za embalažo lahko omogoči znatno znižanje proizvodnih stroškov, ne da bi se moral

zaradi tega spremeniti njen zunanji izgled.

Poslovni človek mora biti vedno v teku inovacij na področju novih materialov, ki jih lahko uporabimo za izdelavo embalaže. Novi materiali lahko tudi povečajo ceno embalaže: toda to ne pomeni, da jih je treba zavreči. Dejansko si je potrebno zastaviti vprašanje, ali ne bodo povečani stroški za embalažo vzpodbudili potrošnika k nakupu. Znan je »boom«, ki ga je povzročila ponudba kreme za britje v sprej embalaži.

4. Kadar izboljšamo kvaliteto izdelka. — Vzemimo kot primer raziskovalne centre, ki se jim je posrečil npr. aktivnejši detergent. V tem primeru sta na voljo dve rešitvi: vzeti v poštev ustvaritev popolnoma nove znamke in potegniti nazaj staro, alj pa obdržati staro in jo povsem prilagoditi. Ponavadi je druga rešitev najcenejša.

5. Kadar sodi sprememba v reklamno strategijo. — So primeri, ko je treba opraviti spremembo embalaže zaradi novega koncepta ali nove strategije v gospodarski publiciteti. Vendar v takem

primeru je treba ukrepati z največjo previdnostjo, ker je lahko napraviti napako: če se reklama ne posreči, je bila nova embalaža brez pomena. To velja predvsem za reklamo prek televizije.

6. Kadar spremenimo tehniko publicitete. — Medtem ko se je način reklame v zadnjih dvajsetih letih zelo počasi spreminjal, je ta potek danes hitrejši. Očitno je, da je treba spremeniti način oblikovanja, a da potrošniki tega ne opazijo.

7. Kadar se prilagajamo evolvaciji distribucije. — Tehnika prodaje je doživela posebno v podjetjih, ki proizvajajo končne izdelke — pravo revolucijo. Metode prezentiranja proizvodov so evoluirali do takšne stopnje, da silijo podjetja na nenehno izboljševanje embalaže, da bi ohranila maksimalno privrženost potrošnikov.

8. Kadar gre za različna tržišča. — Zapaženo je, da je podjetje v želji, da ponudi artikle, ki najbolje ustrezajo porabniku, zame marilo aspekt »domače potrošnje«. Tako je v ZDA neka firma dosegla velik uspeh, ko je sprevidela, da rabijo dekorativne sveče v parih. Na trg je dala sveče v takšni kombinaciji. Konkurenca je morala sprejeti isti način.

(»Enterprise«)
Mi—

ZAHVALA

Ob smrti mojega očeta

JOZETA ŠTRBENKA

se iskreno zahvaljujem sodobnim lavecem v obratu ATN (mornarica) za izraze sožalja in delovno pomoč.

Hčerka Ivanka Marjanovič

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva ZP Iskra Kranjskega, ki se ukvarja s področji: elektromehanika, telekomunikacije, elektronika in avtomatika — Urednik: Glavni urednik: Pavel Gantar — Oblikovalec: Ivan Škof — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslovna uredništva: ISKRA Kranjska, Savska loka 4, telefon 22-22-11, int. 333 — Tisk in klišej: »CP Gorenjski tisk« Kranjska